

Český jazyk - 2. ročník

Didaktické pomůcky

<https://www.rubinka.cz/70-2didakticke-pomucky>

Psací písmo

Abeceda

Význam slov

Druhy vět

Samohlásky u, ú, ů,

Měkké a tvrdé slabiky

Spodoba hlásek

Slovní druhy 1-2-5-7

Učebnice a pracovní učebnice

<https://www.rubinka.cz/68-2ucebnice>

Čtení 2

Čtení 2 pracovní listy

Český jazyk 2

Písanky

<https://www.rubinka.cz/69-2pisanky>

Písanka 2

Školní sešity

<https://www.rubinka.cz/71-2skolni-sesity>

soubory ke stažení

<https://www.rubinka.cz/content/24-ke-stazeni>

Učivo:

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem);

věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); druhy písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vypravování.

zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma.

tvarosloví – slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky

skladba – věta jednoduchá a souvětí

pravopis – abeceda a její používání

- znělé a neznělé souhlásky, spodoba znělosti

- psaní znělých a neznělých hlásek

- tvrdé a měkké souhlásky, psaní -ú/-ů

- psaní velkých písmen

poslech literárních textů

zážitkové čtení a naslouchání

tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

základní literární pojmy – literární druhy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

Český jazyk 2. třída září - říjen

učivo:

Opakování z 1. ročníku
Opakování psacích a tiskacích písmen
Abeceda, řazení písmen v abecedě, řazení slov podle abecedy
Věta jednoduchá a souvětí
Druhy vět podle postoje mluvčího
Slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, souznačná
Slovo, slabika, hláska, písmeno

Český jazyk 2- do str. 14

soubory Smart Notebook nebo soubory k prezentaci v pdf

Čtení 2 - do str. 9 + str. 36

Čtení 2 pracovní listy

Písanka 2- do str. 11.

Didaktické pomůcky- Psací písmo, Abeceda, Druhy vět, Význam slov,

Samohlásky ú,u,ů- příprava na učivo v listopadu - prosinec

Školní sešity- Píšeme o čtení, Psaní, Psací písmo

Testy - I a II

Český jazyk 2. třída listopad - leden

učivo:

Dělení hlásek – souhlásky a samohlásky
Psaní u/ú/ů ve slově
Tvrdé slabiky
Měkké slabiky
Souhlásky tvrdé, měkké a obojetné
Psaní i, í, y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách

Český jazyk 2- str. 15 - 44

soubory Smart Notebook nebo soubory k prezentaci v pdf

Čtení 2 - do str. 18 + str. 37 a 38

Čtení 2 pracovní listy

Písanka 2 - do str. 35.

Didaktické pomůcky- Abeceda, Druhy vět, Význam slov, Samohlásky ú,u,ů, Měkké a tvrdé slabiky

Školní sešity- Píšeme o čtení, Psaní, Psací písmo

Testy - III. - VI.

Český jazyk 2. třída únor- březen

učivo:

Párové souhlásky
Skupiny dě, tě, ně
Skupiny bě, pě, vě, mě
Psaní velkých písmen na začátku věty
Psaní vlastních jmen měst, obcí, hor a řek

Český jazyk 2- do str. 60

soubory Smart Notebook nebo soubory k prezentaci v pdf

Čtení 2 - do str. 26 + str. 39 - 41

Čtení 2 pracovní listy

Písanka 2.- do str. 53

Didaktické pomůcky- Abeceda, Druhy vět, Význam slov, Samohlásky ú,u,ů, Měkké a tvrdé slabiky,

Párové souhlásky

Školní sešity- Píšeme o čtení, Psaní

Testy - VII - VIII

Český jazyk 2. třída duben- červen

učivo:

Slovní druhy – vyhledávání a určování podstatných jmen, sloves a předložek.

Seznámení se všemi slovními druhy.

Věta jednoduchá a souvětí

Opakování

Český jazyk 2- do str. 87

soubory Smart Notebook nebo soubory k prezentaci v pdf

Čtení 2 -

Čtení 2 pracovní listy

Písanka 2.- do str. 68

Didaktické pomůcky- Abeceda, Druhy vět, Význam slov, Samohlásky ú,u,ů, Měkké a tvrdé slabiky,

Párové souhlásky

Školní sešity- Píšeme o čtení, Psaní

Testy - IX - XII

Čtenářská gramotnost:

schopnost porozumět, přemýšlet, používat čtení k dosažení cílů a k rozvoji vlastních schopností. Práce s informacemi a schopnost vyjadřování. Vychází z životní a čtenářské zkušenosti.

Podmínky pro čtenářství:

- čtení není ztráta času
- dostatek času na čtení ve škole
- svoboda výběru
- předčítání
- pravidelně a často
- podnětné prostředí- dostupné knihy
- čtení celých knih
- sdílení dojmů z četby
- čtení je propojeno se psaním - využívat školního sešitu Píšeme o čtení

Čtenářství pomáhá rozvíjet čtenářskou gramotnost

metoda-strategie-dovednost

Jak rozvíjet čtenářskou gramotnost?

Osvědčilo se:

Denně:

- předčítání- učitel čte jednu knížku, kratší kapitoly
- tiché čtení: denně chvilka pro čtení vlastní knížky, čte i učitel

Týdně:

- prezentace knížky
- práce s povídkou, básní, práce s metodou k rozvoji čtenářské gramotnosti a k rozvoji čtenářských strategií
- čtení jedné společné knihy a následná práce s textem

Průběžně:

- zápis knížek

Podpůrné aktivity:

Noc s Andersenem, návštěvy knihoven, čtení hostů, besedy se spisovateli.....

Metody, které jsou důležitou součástí k rozvoji čtenářské gramotnosti:

Volné psaní:

Psát po celou určenou dobu. Nechat myšlenky volně plynout. Držet se tématu.

Kladení otázek:

Otázky, na které je v textu odpověď.

Otázky, kdy odpověď z textu vyplývá.

Otázky, na které v textu odpověď nenajdeme, ale přemýšlíme o nich= **náš cíl.**

Osvědčilo se:

Využít školní sešit Píšeme o čtení pro pravidelnou činnost.

Nechat žáky pravidelně psát volné psaní a tvořit otázky.

Např: Vždy v pondělí ráno děti píšou volné psaní na libovolné téma:

Který den v týdnu bys zrušil/a a proč?

S kým bys chtěl/a jet na pustý ostrov a proč?

Co bys udělal/a, kdybys vyhrál/a milion korun?

Učitel přečte krátký text a žáci si zapíší otázky, které je v průběhu čtení napadnou.

Týdně pracovat s povídkou z Čtení2 . V pracovních listech jsou použity metody RWTC - upravené a ověřené pro 2. ročník.

- RWCT rozvíjí tvořivost dětí
- při práci s textem rozlišují důležité a nedůležité, hledají souvislosti, vyhledávají nejasnosti, řeší rozpory
- při práci ve dvojicích nebo skupinách žáci účelně komunikují
- děti často prezentují spolužákům výsledky své práce, formulují otázky, odpovídají na položené otázky spolužáků
- učí se respektovat práci druhých
- nebojí se zveřejňovat své názory
- je věnováno mnoho času reflexi žákova učení

Než začnete s textem ve Čtení 2 pracovat, prohlédněte si, jaký je návrh práce s textem v pracovních listech a soubor Čtení_2_inspirace.

Většinou je potřeba splnit úkol před čtením textu, splnit úkol během čtení a po čtení.

Pokud by vám připravená práce nevyhovovala, využijte sešit Píšeme o čtení a místo pracovních listů zvolte s textem jinou práci.

Do sešitu je i vhodné zopakovat metodu, se kterou se děti seznámily v pracovním listu na jiném, vámi vybraném literárním textu.

Všechny metody jsou podrobněji popsány v příložených souborech

<https://www.rubinka.cz/content/24-ke-stazeni>

Didaktické pomůcky

- didaktické texty se sebekontrolou
- pro práci s celou třídou, pro skupinovou práci a individuální výuku

Osvědčilo se:

Pro práci s celou třídou je vhodné kartičky namíchat do sáčků a práci se souborem kartiček opakovat. Při počtu 20 žáků ve třídě se vytvoří 20 souborů s pomůckou a celá třída s pomůckou může pracovat až 20 x. Pokaždé žák plní stejný úkol, ale s jinými slovy.

Výhoda je, že úkol pro žáka je stejný, ale práce rozdílná. Učitel má dlouhodobě připravenou činnost, úkol nemusí být znova vysvětlován a práce je efektivní k upevnění učiva.

Pomůcky se používají v průběhu celého roku a nejsou závislé na momentálně probíraném učivu v pracovním sešitu. Tato práce je velmi efektivní pokud jsou děti vedeny k práci se sebekontrolou a k zodpovědnosti za své učení.

Naučme děti s pomůckami pracovat a nechme je učit.

Námět na individuální výuku je ve složce pracovní listy pomůcky.

Doporučujeme používat popisovací fólie na pracovní listy i do pracovních sešitů.

Abeceda

- žáci slova seřadí podle abecedy
- slova roztřídí dle významu-názvy měst, osob, zvířat- sestaví skupiny podle slova nadřazeného a znova ve skupině seřadí podle abecedy
- roztřídí slova podle počtu slabik
- slova si znova přečtou a zapíší autodiktátem do sešitu Psaní a následně zkontrolují
- vymyslí se slovy věty a zapíší

Inspirace

Rozdat všem dětem ve třídě názvy zvířat (měst, jmen) každé má min. jednu kartičku.

Činností ticha děti jdou a kartičku umístí na určené místo....postaví se s ní do řady....do kruhu...podle abecedy. Touto činností splníme i aktivitu na rozvoj spolupráce dětí.

Zpočátku práce s abecedou necháme děti nahlížet do předlohy abecedy.

Po sestavení abecedy říkají děti po jednom písmenu, E – Emu, pokud není na písmeno slovo, řeknou všichni jen písmeno, nebo písmeno řekne žák, který je na řadě.

Např. bude mít o – opice, ale ještě před o řekne ň, protože poslední slovo bylo nosorožec.

Pokud se děti postaví do kruhu či řady, můžou následovat další úkoly: krok vpřed ten, kdo má ve slově y po h, ch, k..... i po ž, š, č, ř...., dřep ten, kdo má jednoslabičné slovo, levou ruku nahoru, kdo má slovo na které se zeptáme ten, ta, to atd.

Děti si zakryjí své kartičky a učitel se ptá, zda si děti pamatují, kdo měl tygra, kdo opici....

Děti popisují zvíře a ostatní hádají.

Do sešitu nebo pracovního listu viz. cd (třeba přes fólii, možno použít vícekrát) napíší slova, která si zapamatovaly při společné prezentaci a list si založí. List použijí znova další hodinu, pracuje se společně, dokud si nevyplní celý list. Kdo bude mít list vyplněný, doplňuje další slova na počáteční písmeno.

Tato práce se obmění se všemi kartičkami- názvy měst, jména, zvířat.

Pracovní list si můžou děti vyplnit i najednou podle pomůcky či obchází spolužáky a dopisují slova, která jim chybí.

Třída se může rozdělit i na tři skupiny a každá skupina pracuje s jednou částí pomůcky.

Při individuální práci je vhodné, aby každé dítě pracovalo s pomůckou samostatně, roztřídilo, zkontrolovalo na podložce a slova přepsalo do pracovního listu.

Je vhodné smíchat i všechny tři části pomůcky a děti řadí i slova nejen podle počátečních písmen, ale i podle druhého a dalšího písmena např. Olina, Olomouc, opice

Další aktivity:

Rozdat všem dětem všechny kartičky 3 x 34. Slova děti roztřídí dle významu- názvy měst, osob, zvířat- sestaví skupiny podle slova nadřazeného a znova ve skupině seřadí podle abecedy. Následuje práce s pracovním listem.

Slova si znova přečtou a zapíší autodiktátem do sešitu Psaní a následně zkontrolují.

Vymyslí na slova věty a zapíší.

Pracovní listy k pomůckám jsou na stránkách ke stažení.

Druhy vět

- své věty si žák přečte
- přepíše
- určí druh věty
- určí počet slov
- napíše větu podobného významu
- napíše autodiktátem a následně zkontroluje dle kartičky

Inspirace

Kartičky se položí na určené místo ve třídě. Dítě si pro kartičku dojde, přepíše do pracovního listu podle druhu věty. Odevzdá kartičku zpět a vezme jinou, nebo přepíše autodiktátem.

- určí počet slov
- napíše větu podobného významu

Každý žák dostane jednu kartičku, větu přečte nahlas, děti pohybem určí druh věty.

Po přečtení všech vět se učitel ptá, kdo měl větu.....

Hledá se věta, která má pět slov, obsahuje slovo s měkkou či tvrdou souhláskou, obsahuje trojslabičné slovo, vlastní jméno.....

Pracovní listy k pomůcce jsou součástí souborů ke stažení.

Význam slov

- soubor kartiček žák seřadí podle abecedy
- roztřídí podle významu slov, určí slovo nadřazené
- napíše další slova souřadná
- žáci vytvoří skupiny podle významu slov a znova seřadí podle abecedy
- ke slovům napíše věty
- autodiktát

Inspirace

Skupinka obdrží soubor 20kartiček z min. pěti oblastí, soubory jsou připravené v sáčkích, 5 sáčků = 5 hodin, každou hodinu pracuje skupina s jiným sáčkem.

Každé dítě obdrží sáček s kartičkami s počtem podle počtu dětí ve třídě.

Soubor kartiček žáci seřadí podle abecedy, přepíšou počáteční písmena, roztřídí podle významu, určí slovo nadřazené, vymyslí další slova souřadná.

Mezi děti se rozdělí všechny kartičky a děti v činnosti ticha slova třídí podle významu na určené místo. Poté se rozdělí do skupinek a ve skupince slova seřadí podle abecedy, poté autodiktátem chodí na svá místa a slova přepisují, přečtou jednu kartičku, jdou zapsat.....nebo si děti snaží zapamatovat co nejvíce slov a pak je zapíše najednou.

Ke slovům napíšou věty.

Pracovní listy k pomůcce jsou součástí souborů ke stažení.

Samohlásky u, ů, ú

- soubor kartiček žák seřadí podle abecedy
- roztřídí podle ú, u, ů
- poznává pravidlo pro psaní u, ú, ů
- píše věty se slovy či slovním spojením
- autodiktát

Pracovní listy k pomůcce jsou součástí souborů ke stažení.

Měkké a tvrdé slabiky, Spodoba hlásek

- soubor kartiček seřadit podle abecedy
- roztřídí podle pravopisného jevu
- psát věty se slovy či slovním spojením
- nahradit slova slovem podobného významu
- autodiktát

Pracovní listy k pomůcce jsou součástí souborů ke stažení.

Slovní druhy 1-2-5-7

Pomůcka k procvičení slovních druhů 1, 2, 5, 7 ve větném spojení.

Návrh práce s pomůckou:

Roztřídit podle počtu teček ve čtverci. Kartičky spolu tvoří slovní spojení. Děti sestavují a přepisují vhodná spojení.

.1 + 5 kadeřnice + stříhá

.. 1 + 5 auto + parkuje

...2 + 1 kožená + aktovka

....2 + 1 sladká + broskev

.....2 + 1 + 5 + 7 + 1 Malá panda odpočívá na stromě.

Kartičky lze roztřídit i podle slovních druhů 1, 2, 5, 7 a děti třídí dle slovních druhů.

Všem dětem ve třídě rozdáme kartičky se stejným počtem teček. Hledají k sobě dvojici, trojici, čtveřici, pěťici.

Větné spojení zapíší. Vymyslí jiná vhodná spojení.

Pracovní listy k pomůcce jsou součástí souborů ke stažení.

Písanka pro 2. třídu

V písance si žáci upevňují psací tvary písmen. Procvičují strategie a osvojují si pravopisné jevy, které nemusí být souběžné s předmětem učiva z pracovní učebnice Český jazyk 2.

Cvičení v písankách tak slouží k prvnímu seznámení s pravopisem skrze psaní.

Koncepce písanek je sestavena k jedinečnému propojení písma jako prostředku ke komunikaci, procvičuje psací písmo skrze psaní mluvnických cvičení pro druhý ročník.

Písanky rozvíjí strategii kontroly textu. Cvičení, kde žáci doplňují pravopis, které není v souladu s probraným učivem v pracovní učebnici, učitel před opisem nejdříve s žáky společně vyplní a ústně vysvětlí. Vhodné je využít předlohu písanek k promítnutí na tabuli.

Testy

Jedna varianta testu může sloužit pro přípravu školní a domácí. Děti i učitel zjistí a ověří si, zda učivo žáci ovládají, či je potřeba ještě něco docvičit. Testy lze využít po částech či je zadat v celku.

V testech se vyskytuje i rozšiřující učivo. Cvičení lze označit jako nepovinné, vynechat.

Učitel testy hodnotí dle předem stanovených kritérií.

Testy lze hodnotit známkou, body, kritériem S - splněno, N- nesplněno- na základě individuálního přístupu k žákům.

Školní sešity

Sešit Psaní je doplněk k písance. Lze jej použít na opravy cvičení z písanky, na další procvičení opisů a cvičení, na diktáty.

Sešit píšeme o čtení je určen k zápisu knih, které děti přečtou doma, společně ve škole, pro předčítání, volné psaní, další práci s textem, kladení otázek.

Volné místo je určeno na kresby, lepení, grafy, tabulky.

Smart Notebook

Soubory slouží převážně ke kontrole a procvičení cvičení z pracovní učebnice.

Soubory jsou převedeny do pdf k prezentaci pro použití na jiné typy interaktivních tabulí.

Komunikační dovednosti a slohová výchova

Výchova je součástí Čtení 2 -pracovní listy. Metody používané v tomto materiálu plně vyhovují slohové výchově.